

'Triple A is uitbalanceren'

Johan van Ginkel in Sellingen fokt op degelijk en functioneel

Tot een jaar of tien terug fokte hij voor het vaderland weg en dat had zijn uitvallen. Nu is Johan van Ginkel in het Oost-Groninger Sellingen een fervent aanhanger van triple A. Het effect daarvan zie je terug in zijn veestapel. „Die wordt uniformer en degelijker.”

Johan van Ginkel houdt van mooie koeien. Zijn hele leven al. Van mooie koeien op zijn eigen bedrijf, „maar ik mag ze ook graag van een ander zien”. Die mooie koe moet op de eerste plaats degelijk en functioneel zijn.

„Ik vind een uier en benen belangrijk, maar een goede koe is meer dan dat. Heeft een koe niet de kracht en capaciteit om te produceren, dan krijg je problemen als slepende melkziekte, lebmaagverdraaiingen, enzovoort...”, zegt de fokker. Daarom wil hij naast dat een koe diep is, ronding in de ribben zien. „Dat zorgt voor inhoud en capaciteit op de plaats waar hart en longen zitten.”

De ideale koe bestaat niet, dat weet Van Ginkel als geen ander. Maar triple A helpt om daar dichterbij in de buurt te komen. Als voorbeeld legt hij een foto van Johanna 11 op tafel. De achtjarige telg van Bonatus werd eind januari uitgeroepen tot algemeen kampioen op de VRV-videokeuring. „Een raskoe”, was het oordeel van jurylid Theo van Vliet.

TE WEINIG CAPACITEIT

Van Ginkel kocht de moeder van Johanna 11 (v. Lucky Leo) als embryo bij Jan Piet Kingma in Lelystad. De verwachtingen waren hooggespannen, maar de koe zelf viel tegen. Nauw van voren, gespannen in de bovenbouw, korte nek en iets vernauwd in de zitbeenderen. „Ze was hoog op de poten en het beenwerk was wat grof. In totaliteit had ze te weinig capaciteit.”

Uit de analyse rolde code 5 - 1 - 3 (zie ook kader 'Inspirerende dag'). „Maar ik vond haar vooral niet melktypisch genoeg.” Daarom paarde Van Ginkel haar met Bonatus die code 1 - 5 - 3 heeft. „Ze heeft het mooie melktypische van die stier geërfd.” Maar ondanks dat Johanna 11 een fraaie koe is, kan het altijd nog beter. „Ze mocht iets meer upstanding hebben en vooral meer kracht.”

Johanna 11 werd geanalyseerd op 2 - 4 - 3. „Dat heeft ze nodig, maar ik zou de nadruk iets meer op 4 willen leggen”, klinkt het eigenzinnig. Dus werd het een stier met code 4 - 2 - 3. Een eigen stier; een zoon van de oude Chairman. „Je kunt de aAa-code letterlijk overnemen of er iets mee spelen. Ik ben er heel intensief mee bezig. En speel er graag een beetje mee. Triple A is uitbalanceren.”

Ben je op een goede manier met triple A bezig, dan hoeft je ook niet te kruisen, zegt Van Ginkel. „Heb je een slecht functionerende smalle koe met te weinig capaciteit dan kun je met kruisen ineens een grote stap voorwaarts maken. Dat is bij mij gelukkig niet nodig. Ik zou mijn jarenlange fokkerij in een keer weggooien.”

Soms denkt Van Ginkel dat hij het analyseren zelf al aardig in de vingers heeft. „Maar toch kan ik niet zonder

Johan van Ginkel betitelt zichzelf als 'makkelijk boer'. „Mijn koeien moeten het ook een beetje makkelijk kunnen doen.”

Foto: Koos van der Spek

VRV-kampioen Johanna 11 met Johan van Ginkel en zijn dochters Marthe en Ymke (op voorgrond).

Foto: Albert Brinks

Gelukkiger

Johan van Ginkel houdt 45 melkkoeien (85 stuks jongvee). Hun rollend jaargemiddelde ligt op 4,01 jaar, 8634 kilo melk, 4,20 procent vet, 3,44 procent eiwit en 2109 eij. Om gezondheidsredenen ging hij in 2004 in aantal koeien terug van honderd naar ruim veertig.

Psychologisch een hele stap, maar spijt heeft Van Ginkel er niet van. „Ik geniet meer van mijn koeien. Ik ben er gelukkiger van geworden. Bij honderd koeien had ik het moeilijker, ook financieel, dan met het aantal dat ik nu heb.”

Bij het bedrijf hoort 78 hectare. Voor 2004 lag tweederde daarvan in gras en was eenderde in gebruik voor akkerbouw. Nu ligt verhouding precies omgekeerd. Veel van het landwerk doet de loonwerker.

Jan Schilder. Wanneer hij hier is, leer ook ik weer ontzettend veel.” Kwalitatief is zijn veestapel de laatste jaren erg vooruit gegaan. „Tijdens de laatste inspectie kregen de vaarzen gemiddeld 84 punten. Daar kwamen we tien jaar geleden niet bij in de buurt”, schetst Van Ginkel.

ANDER TYPE

Mensen die geloven in triple A hebben een ander type koe voor ogen, zegt de fokker. En dat is doorgaans niet het type dat nationaal en internationaal op kop loopt tijdens keuringen. In die dieren mist Van Ginkel vaak de functionaliteit. „Eentje die je los in een strok moet houden, daar moet ik niets van hebben. Ik heb ze pas ook weer in Canada gezien.”

Wat zijn eigen veestapel betreft. „Ik ben een makkelijke boer. En mijn koeien moeten het ook een beetje makkelijk kunnen doen. Ik ben nogal eens weg en wanneer ik dan een uurtje later melk, moet niet alles in de stress zijn.”

Dat dat ook inderdaad niet zo is, onderstreept een gemiddeld celgetal van 33.000. Iets waar Van Ginkel best trots op is. Op regionaal niveau komen Van Ginkels koeien op de keuring goed mee. Zeven dieren - jong en oud - gaan 28 februari mee naar de wintershow in het Groningse Bedum.

Een koe die alles heeft wat ze hebben moet - „een koe die in balans is” - kan op haar slossen 10.000 tot 12.000 kilo melk geven. „Dan maakt haar afstamming niet zoveel uit”, is Van Ginkels overtuiging. Indexen zeggen hem daarom ook niet zoveel. Die wuift hij weg als 'puur marketing'.

GESEKST SPERMA

Van Ginkel zet een breed scala aan stieren in; er zit van alles in het vat. „De laatste tijd gebruik ik met name gesekst sperma.” Hij zet in op zoveel mogelijk vrouwelijk fokvee. „Alles wat afkalft, melk ik een paar weken en beslis dan of ik een koe al dan niet hou.” Iedere week gaat er wel wat over

de dam. „Dat is dan geen keuringskoe, maar wel eentje die functioneel is.”

Inmiddels zijn achttien kalveren geboren uit gesekst sperma. Allemaal vaarskalveren. Daaronder vier telgen van Paramount - „in mijn ogen een hele beste stier” - , drie van Roy, drie van Glenn Valley BW Captain, twee Rocko's en een Mr. Sam. Alle vaarskalveren houdt Van Ginkel aan.

Naast gesekst sperma gebruikt Van Ginkel een enkele keer een 'oude' stier; onder andere Sheik en Blackstar. Bij het jongvee lopen zes nakomelingen van Starbuck en Triple Threat (beide code 2 - 1 - 6). Hun moeder Roza (v. Jesther) - uit de bekende Roza-familie van de familie Van Puttenstein - heeft code 2 - 6 - 1 nodig.

„Op deze manier kun je ook 'oude' stieren nog een keer inzetten. Triple A helpt om consistentie in je fokkerij te brengen, maar je moet je er niet blind op staren. Het is belangrijk in je keuze alle gegevens die van een stier bekend zijn mee te wegen.”

ILONA LESSCHER

'Inspirerende dag'

„Het was een inspirerende dag”, vat Johan van Houweling, voorzitter van Vereniging Triple A de jaarvergadering van 7 februari samen. Ruim 180 belangstellenden kwamen af op het aan de jaarvergadering gekoppelde bezoek aan het bedrijf van John de Vries in Boyl en dat van Martie Hoogeveen in Vledderveen.

De Vries en Hoogeveen hebben respectievelijk het hoogste exterieur- en hoogste productiebedrijf van Nederland. Voor die prestatie en het feit dat beide veehouders sinds 1997 werken met triple A ontvingen zij een oorkonde uit handen van Jim Sarbacher, manager van de triple A-analisten wereldwijd.

Jan Schilder introduceerde in Nederland de door Amerikaan Bill Weeks ontwikkelde triple A-systematiek. In ons land zijn nu vier triple A-analisten actief. Zij kijken vooral naar de samenhang tussen de verschillende onderdelen van een koe of stier.

Ter illustratie een voorbeeld: een te ondiepe borst en daardoor waarschijnlijk een niet optimale bloeddorstrooming, kan invloed hebben op klauwgezondheid, uier, knieën en hakken. Triple A maakt vooral de invloeden van alle onderdelen ten opzichte van elkaar inzichtelijk

Triple A werkt met zes codes. Die hebben de volgende betekenis: 1 = melktypisch; 2 = hoog; 3 = open; 4 = sterk; 5 = breed en 6 = stijl. Bij de koe geeft de triple A-code weer wat ze nodig heeft op basis van haar tekortkomingen. Bij stieren geeft de code juist aan welke kwaliteiten het dier zelf heeft en dus kan doorgeven.